

1. בבא בתרא דף ד עמוד א :

אלא אם רצה, כונס לתוך שלו ובונה ועושה חזית. מאי חזית? אמר רב הונא: אכפיה ליה לקרנא לבר. ונעביד מלגיו! עביד חבריה נמי מלבר, ואמר: דידי ודידיה הוא. אי הכי, השתא נמי גיזי ליה חבריה, ואמר: דידי ודידיה הוא! גיזוזא מידע ידיע. איכא דאמרי, אמר רב הונא: מיכפא לקרנא מלגיו. ונעבד מלבר! גיזי ליה חבריה, ואמר: דידי ודידיה הוא. אי הכי, השתא נמי לייך ליה חבריה, ואמר: דידי ודידיה הוא! ליפופא מידע ידיע. והא מבחוץ קתני! קשיא. רבי יוחנן אמר: נשעייה באמתא מלבר. וניעבד מלגיו! עביד חבריה מלבר, ואמר: דידי ודידיה הוא! קילופא מידע ידיע. הוצא - אמר רב נחמן: סינופי יריכי מלבר. וניעבד מלגיו! עביד נמי חבריה מלבר, ואמר: דידי ודידיה הוא. אי הכי, השתא נמי גיזי ושדי ליה, ואמר: דידי ודידיה הוא! משריק ליה טינא. השתא נמי אתי חבריה וקליף ליה! קילופא מידע ידיע. אבבי אמר: הוצא לית ליה תקנתא אלא בשטרא. אבל אם עשו מדעת שניהם. אמר ליה רבא מפרזיקא לרב אשי: לא יעשו לא זה ולא זה! א"ל: לא צריכא, דקדים חד מנייהו ועבד דידיה, ואי לא עביד חבריה - אמר: דידיה הוא. ותנא, תקנתא לרמאי קמ"ל! א"ל: ורישא לאו תקנתא לרמאי הוא! א"ל: בשלמא רישא תנא דינא, ומשום דינא תנא תקנתא, אלא סיפא דינא קתני דקתני תקנתא! אמר רבינא: הכא בהוצי עסקינן, לאפוקי מדאבבי דאמר: הוצא לית ליה תקנתא אלא בשטרא, קמ"ל דבחזית סגיא.

2. מיטב הארץ עמ' 28 כלל ב' "שאלה שאין עליה תשובה":

כאשר מובאת בגמרא שאלה שאין עליה תשובה, מלמד הדבר על עומק שיש בדברים, שאין דרך לאומרו בסגנון התלמוד, ועל כן לא ניתנה תשובה לשאלה זו.

3. אגרת קנ' :

ובאותו הדרך, המתעלה מעל נתוחי הסברות הפשוטות עד שפונה אל נטיית ההערות העליונות, ישנו גם כן מין עומק שכלי, שמכל מקום אין דרך לפרשו בחתימת תלמוד, והוא מסור לתלמידי חכמים המשכילים בשכל טוב, והירושלמי סומך יותר על רמזים כאלה משום יתרון החכמה דאורא דארץ ישראל.

"והוא מבחוץ קתני קשיא" - כיצד ניתן לענות על שאלת הגמרא ומדוע לא ענתה זאת הגמרא? העזר במקורות הבאים.

4. תוס' ד"ה "והוא מבחוץ":

והא מבחוץ קתני קשיא - ותיובתא אינה דמצין למימר היינו שבולט חוץ לחומה מ"מ קשיא היא דא"כ מחוץ הוה ליה למיתני.

5. ריטב"א ב"ב דף ד. :

ופרכין וליעביד לבר, והשתא לרב הונא פרכין מסברא דאמאי לא עביד לבר וכי תריץ מהא פרכין מלישנא דמתניתין: והא מבחוץ קתני ואסיק בקושיא, מיהו רב הונא הוה סבר דמאי מבחוץ מבחוץ לחברו ומשום דדחיק לישנא אסיק בתיובתא:

"ותנא תקנתא לרמאי קמ"ל... אלא סיפא דינא קתני דתני תקנתא"? הגמרא נשארת בקושיא על רב אשי, מה באמת הוא סובר?

6. תוס' ד"ה "לאפוקי מדאבבי":

לאפוקי מדאבבי - ואבבי סבר דשפיר אית ליה למיתני תקנתא לרמאי.

כיצד יכול אבבי לסבור שהסיפא אכן כותבת תקנתא לרמאי?

7. רש"י ב"ב דף ד: ד"ה "תנא דינא":

תנא דינא - הואיל ובקעה אין מנהג לגדור אין יכול לכופו אלא כונס לתוך שלו ובונה ואידי דתנא דינא תנא תקנתא ועושה חזית משום רמאי אלא סיפא דינא לא תנא דהא פשיטא דאם עשו מדעת שניהם תעשה משל שניהם וכולה משום תקנתא הוא דתנייה.

מהו ה"דינא" ומהו ה"תקנתא" לפי רש"י? האם יש קשר מהותי ביניהם?

8. שיטה מקובצת ב"ב דף ד. :

אבל הראב"ד ז"ל פירש וזה לשונו בשלמא רישא תנא דינא ומשום דינא תנא תקנתא. פירוש דינא דרישא ועושה לו חזית מבחוץ דאשמועינן דחזית ראייה היא לחזקה וכיון דאצטריך לאשמועינן הכי ממילא אשמועינן תקנתא אבל סיפא ודאי תו לא הוה צריך לאשמועינן ומשום תקנתא דרמאי בלחוד הוא דתני לה והיינו בתמיה:

מהו ה"דינא" וה"תקנתא" לפי הראב"ד? האם יש קשר מהותי ביניהם?

9. רא"ש סימן ו' :

מאי חזית אמר רב הונא דכייף ליה קרנא מלבר ר' יוחנן אמר [דף ד ע"ב] דשיע באמתא מלבר לכאורה נראה דלא פליגי אהדדי ור"ח כתב דפליגי ופסק כר' [יוחנן] ולדבריו בהא פליגי ר' יוחנן סבר גיזוזא לא ידיע ורב הונא סבר קולפא לא ידיע.

מה יסוד המחלוקת בין הרא"ש לר"ח?

10. רא"ש סימן ו':
כתב ה"ר יוסף הלוי ז"ל דלא תקנו חכמים חזית אלא בבקעה לפי שאין יכול לכופו לבנות הכותל עמו אבל בחצר לא תקינו רבנן חזית שמתחלה יכול לכופו ולבנותו עמו ואפילו בחצר שאין בו דין חלוקה ולא נתרצה האי לחלוק אלא ע"מ שיבנה האי הכותל משלו לא תקנו חכמים חזית ולית ליה תקנתא אלא בשטרא דכיון דבחצר שיש בה דין חלוקה לא הוצרכו לתקן משום חצר שאין בה דין חלוקה לחוד לא עבדו תקנתא ולא מהני חזית אבל אם האי בנה עליו בנין ולא חבירו הוי חזקה לדידיה ובמקום שנהגו שעושה בעל הכותל חלונות מבפנים לראיה שהכותל שלו אם יש עדים שעשה כן בשעת הבנין הרי זו ראיה ואם לאו יכול לטעון לאחר הבנין עשאו ולא הרגשתי בדבר וכגון שאין להבחין שנעשה בשעת הבנין כדאמר גבי חזית ליפופא מידע ידיע ולא ידענא מהיכן אית ליה דלא תקינו רבנן חזית בחצר כיון דסימן טוב הוא ולא שייך ביה רמאות אמאי לא מהני בכל דוכתא.

***מה יסוד המחלוקת בין הרא"ש לר"י מיגש' ?**

***להבנת הענין העזר במקורות הבאים.**

11. **עץ החיים שער מב' פ"א :**
היכל השביעי והיכל הזה נקרא היכל אבי"ע ובו תשעה שערים השער הראשון שער דרושי אבי"ע ובו י"ב פרקים :
הנה יש מאציל ונאצל והנאצל יש בו ד' יסודות אש רוח מים עפר והם ד' אותיות הוי"ו והם חו"י תו"מ והנה הם טנת"א והם הם אבי"ע שהם הם ד' בחי' שבאדם א' האדם הפנימי שהוא הרוחניות הנקרא נר"י ב' הוא הגוף. ג' הוא המלבושים שע"י הגוף. ד' הוא הבית שיושב בתוכו האדם וגופו ומלבושו וכל בחינות אלו כלולות מד' בחינות ואלו הם בחי' א' של הרוחניות הם נשמה לנשמה ונר"ן. בחי' ב' שהוא הגוף הוא העצמות שבהם המוח מבפנים והגידין והבשר והעור וכמשי"ה עור ובשר תלבישני ועצמות וגידין תסוככני. [הגהה - צ"ע בענין נרנח"י מקומן בספירות היכן הם ובכלל זה לידע ע"י ס"ג מ"ה ב"ן הכללות היכן הם ובכלל זה טנת"א היכן הם בכללות הספירות]:

בחי' ג' שהם המלבושים הנה הם נודעים שהם לבושים המוכרחי' אל כהן הדיוט כתונת ומכנסים מצנפת ואבנט כי אותן הד' דכ"ג הם לבושים היותר עליונים מאלו כנזכר בזוהר שאלו הם לבושים שם אדנ"י ואלו הם לבושי שם הוי"ו אבל עיקרם אינם אלא ד' בחי' בחי' הד' והוא הבית יש בית וחצר ושדה ומדבר. אמנם בכל אלו הד' בחי' הפרטיות יש בחי' א' כוללת כולם והיא ממוצעת בין בחי' ובחי' הכוללת שתיהן דוגמא מ"ש חכמי הטבע כי בין הדומם והצומח הוא הקורא"לי הנקרא אלמוגים ובין הצומח והחי הוא אדני השדה הנזכר במסכת כלאים שהוא כמין כלב גדל בקרקע וטבורו נשרש בקרקע ויונק משם וכשחותכין הטבור שלו מת ובין החי והמדבר הוא הקוף. וכעד"ז יש בכאן כי בין הבורא יתברך ובין הנברא שהיא בחי' הכוללת הרוחניות יש בחי' באמצע אשר עליה נאמר בנים אתם לה' אלהיכם אני אמרתי אלקים אתם ונאמר ויעל אלקים מעל אברהם וארז"ל האבות הן הן המרכבה..

12. **ר' צדוק מלובלין - דובר צדק ד' :**
ועל דבר זה נתייסדה כל מסכת עירובין ולימודיה לעשות מרשות הרבים רשות היחיד.. ורשות הרבים הוא מצד הפירוד הנגלה ויש עצות שיהיה נעשה מרשות הרבים רשות היחיד כנ"ל שזהו תכלית העבודה.

13. **ליקוטי הלכות - הלכות קידושין הלכה ב' :**
כי מקדם הייתה בבחינת שדה, בבחינת כי בשדה מצאה, שהיא מקום הפקר, בחינת רשות הרבים ששם אחיזת האישה זונה ועכשיו מעלה אותה מבחינת שדה, מבחינת רשות הרבים לבחינת אישה יראת ה', בחינת בית', בחינת רשות היחיד, בחינת כל כבודה בת מלך פנימה, ועל כן ע"י הקידושין נתייחדה אליו ואסורה לכל העולם, כי נעשית בבחינת רשות היחיד, שהוא בחינת אישה יראת ה' וכו' כנ"ל. ועל כן אסור לדור עם אשתו בלא כתובה, כי צריך להמשיך לה עשירות הנמשך מיראה, כדי שיהיה הזיווג בבחינת יראה, שזה עיקר קדושת הברית כנ"ל.

***מדוע יש תיקון גדול בהפיכת רה"ר כדוגמת שדה לרשות היחיד כדוגמת בית וחצר? העזר במקורות הבאים.**

14. **רמב"ם הלכות שבת פרק יד' הלכה א' :**
איזו היא רשות הרבים, מדברות ויערים ושווקים ודרכים המפולשין להן...

15. **משנה טהרות פרק ו' משנה ז' :**
הבקעה, בימות החמה רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה. ובימות הגשמים רשות היחיד לכך ולכך.

16. **ישעיהו פרק לב' פסוק טו' :**
עַד-יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ, מִמָּרוֹם ; וְהָיָה מְדָבָר לְכַרְמֶל, וְכַרְמֶל (וְהַכְרָמָל) לַיַּעַר יִחְשָׁב.

***יישב עפ"ז את השאלות הנ"ל. העזר במקור הבא.**

17. **בבא בתרא דף ס עמוד ב' :**
משנה ... אין מוציאין זיזין וגזוזטראות לרה"ר אלא אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא..
גמרא - אבל אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא: איבעיא להו כנס ולא הוציא מהו שיחזור ויוציא ר' יוחנן אמר כנס מוציא וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא א"ל רבי יעקב ר' ירמיה בר תחליפא אסברה לך להוציא כ"ע לא פליגי דמוציא כי פליגי להחזיר כתלים למקומן ואיפכא איתמר ר' יוחנן אמר אינו מחזיר וריש לקיש אמר מחזיר ר' יוחנן אמר אינו מחזיר משום דרב יהודה דאמר רב יהודה מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו וריש לקיש אמר מחזיר הני מילי היכא דליכא רווחא הכא הא איכא רווחא:
רשב"ם:

איבעיא להו כנס - לתוך שלו ולא הוציא עכשיו זיזין מהו שיחזור ויוציא לאחר זמן מי אמרין דויתרה לבני רה"ר ואבד כחו או לא:
וריש לקיש אמר כנס אינו מוציא - קס"ד לא יוציא עוד זיזין דאבד כחו:
ואיפכא איתמר - דמוקמינן לרבי יוחנן כר"י דהלכתא כוותיה וקי"ל כרב יהודה בהך:
מצר - שבין שתי שדות שהחזיקו בו והכא נמי הרי החזיקו בהך כניסה:
איכא רווחא - כשיחזיר כתלים למקומן אכתי איכא כל רוחב רה"ר וסתם רה"ר מרווח הוא: